

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

95 Presbyteris præsente licent hîc præsule nulta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

C. III. ¶ Archidiaconus super Presbyteros iuris
dictorum non exercant.

De Unde in Cabilonencis concilio, c. 11. legitur.
De super Presbyteros Parochianos quandam exercent
dominationem, & ab eis censum exigunt. Quod magis
ad tyrannidem, quam ad refititudinis pertinet ordinem,
¶ Si enim iuxta Apostoli & sententiam, Episcopi non de-
bet esse dominantes in clero, sed forma facti gregis
ex animo; multo minus facere isti hoc debent, sed con-
tentati sint regularibus disciplinis, & teneant propriam
menturam: & quod ab Episcopis eis injungitur, hoc per
Parochias suas exercere studeant, nil per cupiditatem &
avaritiam prouidentes.

Unde in sexta synodo, c. 7. legitur.

Pro Racipimus & Diaconus (quamvis etiam in dignita-
te, hoc est, officio qualibet ecclesiastico sit) ante-
Presbyter fedeat: nisi cum locum Diaconi habuerit proprii Pa-
triarchae, aut Metropolitani sui pro aliquo capitulo. Tunc enim sicut illius locum tenetur honorabit. Si quis vero
prafimpicit hoc tyrannice facere, a proprio gradu, re-
pulsus ultimum omnium fiat in ordine suo.

DISTINCTIO XCIV.

Sed Ver Diaconi etiam summus Patriarcha, vice suas com-
mittere volat.

C. I. ¶ Etiam subdiaconi vices suas Apo-
stolica committit ecclesia.

Ver Unde 1. Gregorius ad Episcopos Siciliae libro primo,

episcopis prima ut.

Ver Aldè de necessarium esse perfipimus, ut sicut pre-
deceorum nostrorum fuit iudicium, ut uni, eidem
que per sonis omnes committamus, ut ubi nos presen-
tes esse non possumus, nostra per eum, cui pricipimus,
represeatur auctoritas. Quamobrem Petro Subdiaconi
sedis nostra, intra proviniam Sicilianam vices nostra
Deo auxiliante, committimus. Nec enim de eius officiis
dubitate possumus, cui Deo auxiliante totum nostrum ec-
clesia nōcūm patrociniūm & commissūm.

1. ¶ Gregorius,] Refutatio ep̄ inscriptio Polycarpo. Nam
autem legatur, Symmachus Papa.
2. ps. Legatum vero Apolitica sedis quoque impeditier,
ut eis sagitatem excommunicatur.

C. II. ¶ Excommunicetur quā legatum sedis A-
politica impedit tenuerat,
Unde Alexander Papa I. f ep̄i. 2. omib⁹
Episcopis.

Sed Quis autem legationem i impediet, non unius sed
multorum profectum avertit. Et sicut multis no-
tetur, ita à multis argundis est, & bonorum societate
privandis: Et quia Dei causam impedit, & flatum con-
turbat ecclesia; i idea ab eis liminibus areatur. Ab
omnibus itaque kontra talis est cavendum, & non in communione
fidelium, utque ad satisfactionem, recipiendus.

1. ¶ Legionem,] Inscriptio ap̄fa, consilio Tribunali, & a-
pud Barcariorum adducta, velutram. Ea enim legato videtur si-
gnificare, qua Apolitos, & Episcopos pro Christofungi docuit be-
ne Paulus 2. Corinths. 5.

3. ps. Archidiaconus vero, quavis ex officio suo clericorum
viam diligenter examinatione debet inquirere, & que corrigenda
sunt, Episcopo mouere, tamen dominationem super eos exercere
& censor ab eis exigere prohibetur.

a alexiph. b ad Presbyteros. c Ivo p. 6. c. 12. d. Po-
lyp. 14. An. L. 1. 26. e al. patrimonium. f Cane. Tribu-
nali. g Burch. 13. c. 37. h al. evertit. i al. arcen-
du. k al. quoque.

DISTINCTIO XCV.

Qui Ver autem sacerdote sapienti jubent Episcopis tan-
quam subditi obedire, non ita intelligendum est,
quasi non licet eis, presomptus Episcopus sacra my-
stera celebrare (sic Episcopali supercilios quidam ab his solebant
Presbyteros prohibere:) sed quia Presbyteri Pontificibus tangunt
sunt parentibus debent obediere. Baptizatos etiam Confirmita cu tan-
gue conceduntur.

C. I. ¶ Vbi Episcopi defunt, baptizatos in fronti-
bus Presbyteri christifacie tangent.

Unde Gregorius ferme lauari Episcopo Ca-
ratisano, lib. 3. ep̄i. 26. indit. 12.

Pro Ervenir & quoque ad nos, quosdam scandalizatos
fuisse, quod Presbyteros christifacie tangere in fronte
eos, qui baptizati sunt, prohibuimus. Et nos qui-
dem secundum usum veterem ecclesie nostræ fecimus.
Sed si omnino hac de re aliqui contristarentur, ubi Epis-
copi defunt, ut Presbyteri etiam in frontibus baptizati
et christifacie tangere debeant, concedimus.

Supradic. Leo Episcopus om̄ia. [Quoniam Coepicopus, &c.]

C. II. ¶ Ultratunc modum Presbyteri tendere
non prouant.

Item Gelasius Papa Episcopus per Lucianum, &c.
ep̄i. 1. c. 8.

Pro Resbyteros ultra suum modum tendere prohibe-
mus, nec Episcopali fatigio debita sibimet auditer
affiure, non conficiendi christiatis, non confi-
gationis pontificalis adhibenda sibimet atripere facul-
tatem.

Sed iudic. Gregorii pro scandalo fiducia semel concepsisse legi-
tur. Illud autem Leonis Papa & Gelasii, iusta approbante, prava-
tum, nisi forte ubi negliguntur consuetudo hoc admisit, ut in ab-
fentia Episcopi, extrema necessitate cogente, ex concepsione Grego-
rii, Presbyteri baptizatos in fronte liniant. ¶ Prohibitis vero Leo-
nis & Gelasii in ea causa intellegantur, cum Episcopi presentes
sunt, vel cum non erit ultima necessitas. Oleo vero sanctificato
permisit eis ungere infirmos. Unde Iacobus f ait [informa-
tio quia in vobis? inducit Presbyteros ecclesia, qui orti sapor
eum, & rogantes eum deo in nomine Domini, & orantes fidei salutis
infirmorum.]

2. pars. ¶ Sed queritur, ut Episcopis licet edem oleo unge-
re infirmos: vel, si impunitentibus huiusmodi untillo fit conce-
denda.

C. III. ¶ Oleo sanctificato non prohibetur Episcop-
pus infirmos tangere.

De hi vero sta scribit Innocentius Papa ad Decentium Eugenii
brevium Episcopum, ep̄i. 1. c. 12.

Llud g superfluum videmus adjectum, ut de Episcopo
Lambigatur, quod Presbyteris licet non dubium est.
Ivo par. 2. c. 75.

Nam idcirco de Presbyteris dictum est, quia Episcopi occupationibus alii impediti ad omnes languidos non possunt. Ceterum si Episcopus aut potest, aut dignum ducit aliquem à fe vilitudinem, & benedicere, & tangere christinam, sine cunctatione potest, cuius est ipsum christina confidere. Nam non i penitentibus istud infundi non potest, quia genus est sacramenti. Nam quibus re liqua sacramenta negantur, quonodo unum genus putatur posse concedi? His ergo frater christiflame omnibus, quia tua dilectione voluit a nobis exponi, prout potuimus respondere curavimus.

i ¶ Non penitentibus] In epistola Innocentis tam im prebi, quam manucripta (hunc alter rectius auctor glossa) in concilio Vormaciensi, in quo hoc idem repetitus, apud Alcuinum & Ivonem, & in aliquo Gratiani codicibus legitur fine migratione. Et in glossa (ut est in antiquis exemplaribus) utraque loco exponitur.

3 pars. Christina vero à suis Episcopis ad baptismi sanctificationem Presbyteri petata.

C. IV. ¶ Christina singulis annis à proprio petata Episcopo.

Unde in concilio Carthaginensi 4.26.

¶ Presbyteri a qui per dioeceses ecclesias regunt, non a quibuslibet Episcopis, sed a suis, nec per juniorum clericum, sed omni anno i aut per seipso, aut per illum, qui sacrae tenet, ante Pascha follementem christina petant.

- ¶ Huius capituli rubrica est preposita ex aliquo venusto exemplari.

i ¶ Omni anno] Verba hec non sunt in editionibus conciliorum Coloniensis dubia, & quoniam rem impressionum, neque infra de conscrip. dist. 4, ubi hoc idem, sed ex concilio apud Valentiam, referuntur. Verum & in Coloniensi prouo, ac tria tomorum & dubius Parientes, dubius, codiculus Vaticanicus habentur. Et in c. littera de conscrip. dist. 3. d. Fabiano Papa singulis annis non usus christina fieri praescripsit.

C. V. ¶ Presbyter idem est qui Episcopus, ac sola consuetudine praesum Episcopi Presbytera.

Item Hieronymus ad caput primum epistole ad Titum, ad ea verba [¶ confitimus.]

Olim b idem erat Presbyter, qui & Episcopus. Antequam diaboli infinita studia in religione fierem & dererunt populus [Ego & sum Pauli, ego Apollo, ego autem Cepha.] communis Presbyterorum confitit ecclesie gubernabantur. Potquam vero umquam quisque eos, quos baptizaverat, sicut parabat esse, non Christi, in toto orbe decetum est, ut unus de Presbyteris ecclesiis superponetur & exteris, ad quem omnis ecclesia cura pertineret, & schismatum femina tollentur. & paulo post. ¶ Sic ut ergo Presbyter sciuntur ex ecclesiis confitendum ei, ita Episcopi noverint se magis confitendum, quam dispensatione & Dominica veritate presbyteris esse maiores, & in commune debere ecclesiam regere.

C. VI. ¶ Coram Episcopis, Presbyteris docere licet. 2 Idem ad h Ruficum Narbonensem Episcopum de septem gradibus ecclesiae.

Ecce i ego i dic, praefatis Episcopis suis, atque astantibus in altari Presbyteros posse sacramenta confitentes. ¶ Sed quia scriptum est k, [Presbyteri duplice honore honorentur, maxime qui laborant in verbo Domini.] predicare eos decet, utile est benedicere, congruum confirmare, convenient redire communione, neccle si fit visitare infernos, orare pro invalidis.

a /De conf. dist. 4. presbyteri. Bar. L. 4. c. 76. Iov. p. 1. c. 27. Pamm. L. c. 101. b Anfl. 7. c. 27. Poly. 2. tit. 39. c. Idem ergo est Presbyter. orig. d 1. Cor. 1. e & supponetur] orig. f dispositione] orig. g almon. licet. h inter opera Her. 20. 4. vol. 9. i Anfl. 7. c. 28. k 1. Tim. 1.

dis, arque omnia Dei sacramenta completere. ¶ infi-

¶ Nemo hinc Episcoporum invida diabolice tentatio- nis instans, irascatur in templo, si Presbyteri interdomibus, ut scriptum est, benedicant. Etenim abuenti mihi ista, sic dicam: qui non vult Presbyteros facere qui jubentur a Deo, dicat, quis maior est Christo? aut quid corporiebus, aut sanguii poterit anteponit? Si Presbyter Christiū conficerat, cum in altario Dei sacramenta benedicat, benedicere populo non debet, qui Christum etiam meruit conficerare? & paulo post. ¶ Circa 2 li- cos, ac mulieres, iubentibus vobis, ob iniustissimi factores, Presbyter Dei benedictionis perdit officium, & mittit lingua opus, non habet confidentiam predicationis, trancum est omni parte virtutum, solum Presbyteri non habet, plenitudinem ac perfectionem, que confectionis eius competunt, non retentat. ¶ Quis hic rogo, ob factores, honor vester est, ut damnum gaudi- feratur? Quoniam cum patiborum per potentiam re- stram auferunt Deo digna diligentia, contagium quodam, & calamitas crevit in gregibus: ac Dominici 3 pa- trimonii damna conquisitum, dum b foli vultus in eccliea potenter, & paucia interficit. ¶ Presbyter ab ini- tio, ut legimus, negotiorum judices est, mandati sunt, Presbyteri interficere factorum concilio: e quoniam & ipi Presbyteri ut legimus, Episcopi nuncupantur, & cundum quod scriptum est ad 4. Episcopum [Noli d ne- gligere gratiam, qua data est tibi per impositionem na- turam Presbyteri] & alibi & ad maiores natu [Qui vis- ponuit Episcopos regere ecclesiast. Dci.] & infra. ¶ Sed oderunt hoc factores superbus in Presbyteris nonna, qui nolunt esse hoc, quod Christus, qui disciplinorum pedes lavit, & qui baptizatus g est à Ioanne, licet bag- zandum se Ioannes à Domino proclamaret. Propterea haec scribo, ut si prateriti temporis error non potest san- revocari, vel ad praelates in ecclesiis servetur humilitas ut Presbyteri hoc in ecclesiis suis faciant, quod Roma five quid in oriente, quod in Italia, quod in Creta, quod in Cypro, quod in Africa, quod in Illyrico, quod in Hispania, quod in Britannia, quod etiam ex parte per Gal- lia, quod omnibus locis, ubi humilitas preferentur, quod in celis sit (quod magis est) ubi fedes angelorum leges esse depositas.

i ¶ Ecce ego] Principium huius capituli longe alter legit in libello de septem gradibus, & additivis negotiis. Nec ego de praefatis Episcopis, atque astantibus altari, Presby- teros posse sacramenta confidere: sed si forte uis ex- egreditur, ut venientes ad ecclesiam factores eidem- tamen, quibus aut oblatio parata non sit, aut non possit offiri, non debet Episcopum repudiare Euchariantiam, &c.

z ¶ Circa laicos] In libello sic legitur, tam credendum est summi factores, ita & hoc faciendum, quod iuueni circa laicos & mulieres. Iubentibus vobis interficere factorum, non recte Presbyter Dei, benefici- tionis &c.

z ¶ Ac Dominici] Ibidem est, ac Deo nostro non pa- trimonii sui damna conquisitum, dum foli vultus in celo- sis portari?

¶ Ad Episcopum] Hoc hinc longe plenius est scris in bello, & pro hac auditorate Apostoli ad Timotheum, multa dis- feruntur.

C. VII. ¶ Episcopi & clericis invicem sibi honestum adhibeant.

Item ad Nepotianum epist. secunda.

S. T. a Subjectus Pontifici tuo, & quasi anime pare- tem suicpe. & paulo post. ¶ Sed Episcopi factores

a gregibus: vera letio. b 2. Tim. 3. c confusio. d 1. Tim. 4. e Ad. 20. f. Ioan. 13. g Matth. 3. h ann. i Anfl. 7. c. 22.

Ecce novem, non Dominos, honorent clericos quafi clericos, ut & ipsi a clericis quafi Episcopis honor defera-
ent. ¶ Scitum est illud oratoris Domiti: Cur ego te,
inquit, habeam ut principem, cum tu me non habeas ut
senatorem? ¶ Quid Aaron & filios ejus, hoc Episco-
pum & Presbyteros esse novemus. ¶ Vnus Dominus,
unum templum, unum sit etiam ministerium. ¶ Recor-
demur semper, quid Apollonius Petrus a pricipiat sacer-
dotibus [Pacite eum, qui in vobis est, regem Domini,
providentes non coacti, sed spontanei, secundum Deum,
neq; ut turpis luci gratia, sed voluntarii, neq; ut domi-
nantes in cœlum, sed forma facti gregi & ex animo, ut
cum apparuit Princeps pastorum, percipiat immar-
cessibilis gloria coronam.] ¶ Pessime confutedi-
nis est in quaestione ecclesiastis tacer Presbyteros, &
præfatos Episcopos non loqui: quia aut invideant, aut
non dignarentur audire. [Et si alii, inquit Apollonius Pa-
trius, fuerit revelatum fedenti prior faciat.] & paulo post.
¶ Gloria a patre est filius sapientia Gaudet Episcopus
Iudeo, cum tales Christo elegerit sacerdotes.

C. VIII. ¶ Presbyteri Episcopos non prece-
dant, sed conuenient vel sub-
sequantur.

Item ex concilio Laodicensi, cap. 16.

Non oportet Presbyteros ante ingressum Episcopi in-
gredi & sedere in tribunaliibus, sed cum Episcopo
angredi, nisi forte aut ageretur Episcopus, aut in peregrina-
tions commodo i. cum abesse consisteret.

¶ In peregrinationis commendo] Si Presb. vero &
sed Diuinus longe proprie ad verba Graeca, nisi forsitan
infirmitate detineatur, aut proficiuntur Episcopos.
vñlo è p. ab ab. ap. 10, d. d. ap. 10, vñlo è p. ab ab.

C. IX. ¶ Episcopus non Dominum sed collegam se Pres-
byterorum cognoscat.

Item ex concilio Carthaginensi I. cap. 34.

Ecclesiastis in quolibet loco sedenti stare Presbyterum
non patiarum.

C. X. ¶ De eodem.

Item ex eodem, c. 15.

Ecclesiastis in ecclesiæ, & in confessoriis Presbyterorum
sublimior sedeat. Intra domum vero collegam se
Presbyterorum esse cognoscat.

C. XI. ¶ Sine precepto Episcopi Presbyter non
figet infante.

Item ex concilio Martini Pape.

¶ Presbyteri se præfante Episcopo non signet infantes,
nisi ab Episcopo fuerint illi præceptum.

C. XII. ¶ De eodem. PALEA.

Item ex concilio Neocaritensi I. c. 15.

Presbyteri * turis, in ecclesiæ civitatis, Episcopo
præstante, vel Presbyteris ipsius urbis, offere non
possunt, nec panem sacrificium 2 dare, calcinatum por-
nare. Sive rō absentes hi fuerint, & ad dandam orationem
non 3 vocentur, solidare debentur.

¶ [Neocaritensi] Antea citabatur ex Gentieni. Re-
fusa est subscriptio ex catena collectoriis. Et accepit haec fer-
mum servare.

2 ¶ Sacrificium] Abi ubique legitur, sanctificatum.

Graec est monachio impresto, aperte docebat omnes. Sed
apud Basiliensem aperte docebat. id est, panem mystice pre-
cacionis.

3 ¶ Ad dandam orationem] Εάς έχων κλησθε-
νότα, id est, & solus ad mysticam precacionem
vocabatur, dat.

a 1. Pet. 5. b al. greg. c al. Cor. 14. d Prover. 10. & 13.
e Ion. pars. c. 17. f In capitul. Mart. Brac. c. 52. de confit. difi-
c. omni tempore. g Mart. Brac. c. 56. Anf. 1.7. & 1.88. Burch. I.
44. krop. c. 9. h c. 10. vñlo è p. ab ab.

a Sup. distinct. 69. c. 6. d. b Infynod. Rom. 3. sub Symma-
chio, cap. 2. & seq. c sedat posuit. f orig. d In unum apud loco
tum] orig. Ibid. cap. 2. e refodit, subdit. f orig. Verbi
Basilii. f nobis] orig. g al. ne per. h al. evitatu. i al.
tanen admitione. k al. dicitur. l Symmach. l al. orig. sed
aut. casus. m gloria habuit. n al. utram. m al. præter-
missa personas religiosas. o codex cam. Verbi Basilii. m. n. p. f. f.
fancitatis.

DISTINCTIO XCVI

I Llud a auem Henri Augufti, quod de electione summa
potestifici supra confituisse legitur, nullius esse momenti pro-
batur: cum non solum de ordinibus, sed nec etiam de rebus
ecclesiasticis legatur aliquando talis attributa dispensandi facultas.
Unde quaecumque à Princeps in ordinibus, vel in ecclesiasticis vel
decreta inveniuntur, nullius auctoritatis esse monstrantur.

C. I. ¶ De rebus ecclesiasticis dispensanda laici
nulla facultas relinqitur.

Unde Symmachus Episcopus catholica ecclesia urbium
Rome fñndo præsidenz, dixit.

Bene & quidem fraternalis vestra ecclesiasticis legi-
bus oblecta sub divini timore judicari, quia erant
statuenda, definita, & ad justitiam cumulum pervenient,
dum sufficienter universa complectuntur: nec adiunctione
indigent plenitudo, maxime de clericis, quos amor domi-
nacionis invasit, & jugum disciplina ecclesiastica fecit
refuere, & paulo post. ¶ Quorum excessus enar-
rate difficile est: unum tamen, quod occurrit, veneran-
do ordini vestro intimare non differo. Dixerunt inter
alia scripturam quandam illustris memoris Basilium,
quasi pro ecclesiasticis amore substantia, conscripsisse,
in qua nullus Romanus ecclesia, nec interfuit, nec sub-
scriptis antites, per quem potuerit fortior legitimam
firmaretur. Ne vero ego inde dispuem, unde & potest
vestrum judicare concilium, requiratur, & deferatur in
medium, ut ex concilio cognoscatis, cuiusmodi possit
habete substantiam. Sancta synodus respondit: deferatur
in mediis, ut cuiusmodi sit, possit agnosciri. Et dum hoc
diceret, Hormisdas Diaconus recitavit. [Cui in d. Man-
foleo i quod est apud B. Petrum Apofolum, responderet &
sublimis] & eminentissimus vir praefectus pretorio, at-
que patruus, agens etiam vicem praecellentissimi Regis
Odoacris Basilium, dixit. Quanquam studi vestri &
religionis interfit, ut in Episcopatus electione concor-
dia principaliiter seruerat ecclesiæ: ne tamen & per occa-
sionem fidelis, status civitatis, & vocetur in dubium,
admonitione i beatissimi viri Papa nostri Symma-
chi & Simplicii, quam ante oculos semper habete de-
bemus, hoc nobis meministis sub obsecratione suisse
mandatum, ut propter illum stipeatum, & venerabilis
ecclesiæ detrimentum, si cum de hac luce transtire con-
tingit, non finis nostra consultatione, cuiuslibet cele-
bretur electio.] Haccum legerentur, Ctesofomus Epis-
copus civitatis Tudetana ecclesiæ, surgens & consellu
dixit. [Hic perpendat sancta synodus, ut i prætermis-
sis n personis religiosis, quibus maximè cura est de-
tanto Pontifice, electionem laici in suam sedegerint po-
testarem, quod contra canones esse manifestum est.] Item
Hormisdas diaconus legit. [Nam & cum quid confitio-
nem arque dispendii venerabilis ecclesia sustineret, mira-
mur prætermis nobis, quid tam de rebus ecclesiæ suisse
tematum, cum etiam factore nostro superflue nihil
finis nobis debuisse affluisse. Quare si amplius in re-
strâ vel sanctitati placet in columia omnia quæ ad fu-
turi antituis electionem respiciunt, religiosa genera-
tione seruemus, hanc legem specialiter præferentes,
quam nobis, hereditibusque nostris Christianæ mentis
devotione fancimus: ne unquam præsum, seu sufficiam,